

MAGYAR JUHÁSZAT

ÉS KECSKETENYÉSZTÉS

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság

23. évfolyam
2014/9

KUKOVICS SÁNDOR
Az ár és a megmondója

..... II-VI

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG TAGJAI: **Bátor Árpád**, A JUH TERMÉKTANÁCS ELNÖKE, **Dr. Jávor András**, EGYETEMI TANÁR, ELNÖKSÉGI TAG,
Dr. Kukovics Sándor, ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ, JUH TERMÉKTANÁCS
Dr. Békési Gyula, **Dr. Mucsi Imre**, EGYETEMI TANÁR, • Szerkesztette: **Avar László**

Az ár és a megmondója

Amit a termelő megmondhat

A Kistermelők Lapja 2014. augusztusi számában nagyon érdekes beszámolót olvashattunk a keleméri bárány kiválóságáról, különleges értékéről. A bárányt előállító gazdaságnak, és személy szerint *Balogh-Nagy Erzsébetnek* és férjének csak gratulálni lehet a tevékenységükhöz, az eredményeikhez, meg ahhoz a tényhez, hogy megmaradtak a vidék alapvető állattartási lehetőségeinek kihasználásánál. Külön tiszteletet érdemel az a tény, hogy a piacon jobban értékesíthető minőségű bárányt állítanak elő, mint az átlagos magyar juhtartó (tenyésztő). A saját piac felkeresése, kialakítása és megteremtése ugyancsak külön tiszteletet érdemel. A tevékenységükre joggal büszkék.

A példájuk azonban a 6600 hazai juhtartó közül csak kevés számára követhető. Rendkívül fontos, hogy a jelenlegi helyzetben ők tudják megmondani a keleméri bárány árát, mert korlátozott számban van ilyen minőségű bárány a hazai piacon, és még korlátozottabb azon termelők száma, akik követnék példájukat. Meg kell azonban jegyezni, hogy bár példájuk több mint figyelemre méltó, ha csak száz hasonló adottsággal és létszámmal bíró gazdaság követné a példájukat, az üzletük valószínűleg némi visszaesést szenvedne.

Amit az ágazat helyzetéről és az AKG-támogatás jelentőségéről mondott a cikk

keretében Balogh-Nagy Erzsébet, egyértelműen igaz. Mintegy 600 000 anyajuh érintett az AKG-támogatásban, csaknem 3200 juhtartó gazdaságban. Ha az ezen a jogcímen kapható támogatás valamilyen „csorbát szenved”, az ágazat létszáma drasztikusan csökkenhet.

Bár meg kell állapítani, hogy a legtöbb juhtartó nemcsak az AKG-támogatásra vár,

hanem megpróbál megélni tevékenységéből, egyre nő azoknak a száma, akik a legelőterületeket a kapható támogatások miatt igyekeznek megszerezni, és a legelőn csak minimális létszámú állatot tartanak – ha egyáltalán tartanak. Sok esetben nem a legelőt hasznosító kérődzőket, hanem baromfi- és sertés-, esetleg ló tartást jelölnek meg, mint állattartást. Túlságosan nagy azoknak a

1. táblázat: Az eltérő méretű és termelésű juhászatok költség- és bevétel-, valamint támogatáskalkulációja és egyenlege

Létszám Termelés Bevétel – költségek	Anyajuhlétszám üzemenként								
	100	300	300	500	500	1000	1000	1000	5000
	-	-	F	-	F	-	-	F	-
Bevételek									
Bárány értékesítés Ft/anyajuh	14 102	14 929	13 185	14 513	14 196	18 077	14 288	17 222	15 285
Selejtjuh bevétel (Ft/anyajuh)	1008	941	1260	1296	1436	1650	960	1260	1260
Gyapjúárbevétel (Ft/anyajuh)	298	424	380	380	200	799	400	336	378
Nettó tejárbevétel (Ft/átlag anyajuh)			8064	-	6656	-	-	10 540	-
Istállótrágya értékesítés (Ft/anyajuh)	1295	1295	1295	1365	1365	1365	1365	1400	1400
Összesen:	16 020	15 741	24 261	18 313	25 079	21 150	15 006	34 755	19 865
Költségek									
Egy felnőtt juh 1 éves tak. költsége (Ft/egyed)	14 500	18 000	21 000	22 500	23 500	22 600	23 060	24 000	23 300
Utánpótlás felnevelési költsége (Ft/átl. anyajuh)	2916	2650	3655	3640	3850	4500	3300	4290	3705
Bárányhizlalás költsége (Ft/átlag anyajuh)	3555	3285	3081	3735	3827	3838	2812	4446	3082
Bérleti díj, gyep (Ft/ha-ból Ft/ átlag anyajuh)	1580	1900	1650	1750	1850	1950	1550	1950	1990
Bérleti díj, szántó (Ft/ha-ból Ft/ átlag anyajuh)	2000	2200	2150	2000	2100	2150	2000	2250	2150
Állatorvosi költség (Ft/év/átlag anyajuh)	800	850	850	850	850	900	850	900	850
Bérlőköltség (bér+járulé) (Ft/átlag anyajuh)	6000	6450	7150	6000	7500	7200	6400	7800	6000
Egyéb költség (Ft/átlag anyajuh)	2900	2400	3000	2590	2650	2200	1200	4000	2500
Összesen:	34 251	37 735	42 536	43 065	46 127	45 338	41 172	49 636	43 877
Támogatások									
Anyajuh-szerkezetátalakítási támogatás (Ft/egyed)	3457	3457	3457	3457	3457	3457	3457	3457	3457
Kiegészítő anyajuhtámogatás (Ft/egyed)	2065	2065	2065	2065	2065	2065	2065	2065	2065
„De minimis” támogatás (Ft/egyed)	1900	1900	1900	1733	1733	866	866	866	173
SAPS top up támogatás (Ft/egyed)	27	27	27	27	27	27	27	27	27
AKG + Natura 2000 tám. (Ft/ha-ból Ft/anyajuh)	6500	6450	6450	6500	6550	6550	7010	6850	7000
Egyéb támogatás (Ft/anya)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Támogatások összesen (Ft/átlag anyajuh)	13 949	13 899	13 899	13 782	13 832	12 965	13 425	13 265	12 722
Egyenleg									
Bevételek összesen (Ft/átlag anyajuh)	16 020	15 741	24 261	18 313	25 079	21 150	15 006	34 755	19 865
Támogatások összesen (Ft/átlag anyajuh)	13 949	13 899	13 899	13 782	13 832	12 965	13 425	13 265	12 722
Bevételek mindösszesen (Ft/átlag anyajuh)	30 652	31 488	38 083	31 336	37 685	34 856	30 438	44 023	31 045
Költségek mindösszesen (Ft/átlag anyajuh)	34 251	37 735	42 536	43 065	46 127	45 338	41 172	49 636	43 877
Egyenleg (Ft/átlag anyajuh)	-3599	-6247	-4453	-11 729	-8442	-10 482	-10 734	-5913	-12 832

(F-fejés – tejtermelő gazdaság)

Forrás: Dr. Kukovics Sándor: A juh és kecske ágazat helyzete és fejlesztési stratégiája 2014–2020; 4. kibővített verzió, Juh- és Kecske Terméktanács és Szakmaközi Szervezet, Várpalota

száma is, akik „gázolajjal legeltetik” a gyepterületeiket, mert így nem kell az állattartással bajlódni, egyszerűbb a támogatást felvenni.

Az ágazati költség- és bevételi adatok

A juh és a kecske szektor költség-, bevétel- és jövedelemelemzéséhez többféle kiindulási pontból lehet elindulni. Akár a juhtartó, akár a kecsketartó üzemeket vesszük alapul, gyakorlatilag aligha találunk két teljesen azonos termelési feltétellel és bevételi, illetve kiadási arányokkal bíró gazdaságot. Nemcsak az állatlétszám, hanem a használható terület (saját és/vagy bérelt) nagysága, a termelési rendszer (félintenzív, extenzív, esetleg fejés), a lehetséges bevételek és az igénybe vehető támogatások, illetve a költ-

ségek címszáva alatt vannak alapvető eltérések. Mindezen felül, a számításba vett költségek valódi elszámolása a gazdaságok jelentős hányadában meglehetősen hiányos. Ez a kisüzemi kategóriákban elég általános jelenség (pl. a bérről és bérlőköltséggel nem számolnak, stb.), míg a kettős könyvelést folytató vállalkozásokban a költségeket és a bevételeket pontosan követni lehet.

Mintegy 20 különböző 2013-ban értékelt gazdaság (és a 2010-ben értékelt több mint 800 gazdaság) adataiból a típusokat és a tendenciákat figyelembe véve készítettük el az egyes üzemi méretekre (100–300–500–1000–5000 anyajuh, illetve 50, 100, és 500 anyakecske) és tevékenységi típusra (hagyományos, sűrítettten ellető, tejtermelést alkalmazó juhászati; illetve legeltető extenzív, félintenzív és zárt tartásos kecske gazdaság) vonatkozó költség- és bevételkalkulációinkat.

A begyűjtött szaporulati, utánpótlási, selejtezési, gyapjú- és tejtermelési, illetőleg istállótrágya értékesítési adatok, valamint az igénybe vehető támogatások képezték a bevételi forrásokat, míg a minimálisan szükséges, begyűjtött üzemi adatokra alapozott költségfeleségek adták a valós költségeket, illetve azok szintjét. A kalkuláció elkészítésében bizonyos adatokat (pl. anyaelhullás, 1 liter tej költsége, anyaalatra vetíthető trágya mennyisége, stb.) standardizáltunk, de a termelési szintek és a létszámok, valamint a termelési adatok és költségek esetében a konkrét üzemi adatokból indultunk ki. A terület alapú támogatásokat nem vontuk be a juhtartás egy anyaalatra vetített költségszökkenő elemzésébe, lévén ez nem egyed alapú támogatás.

Az elemzés eredményeiből az 1. táblázatban összegeztük a juhászati esetében jellemző adatokat. (A teljes tanulmány elolvas-

ható a www.mjkkhe.hu honalapon!). Az adatokból az alábbi következtetések vonhatóak le:

- a juhtartó gazdaságok esetében a jelen feltételek között az egy anyajuhra vetített bevételek a jelenlegi közvetlen támogatásokkal együtt sem fedezik a költségeket;
- az egy anyajuhra vetített negatív jövedelem 3599 és 12 832 forint között változik;
- a tejtermelő juhtartó gazdaságok tej értékesítésből származó bevétele jelentős mértékben csökkenti a veszteség szintjét;
- a juhtartó gazdaságok esetében az egyéb támogatások (alapvetően a terület alapú támogatás – gyep és szántó) emelheti a mérleget a pozitív tartományba.

Az adatok alapján nyilvánvalóan át kell értékelni az ágazat termelési rendszerét és színvonalát, valamint az EU-n belüli versenyképességét. Szembe kell nézni azzal a ténnyel is, hogy az EU-15 tagállamokban továbbra is kedvezőbb a támogatottsági szint, mint nálunk. Emellett a piac egyre inkább az egységes, jó minőségű bárányt keresi és fizeti meg. A sokféle minőségű bárányból álló tételeket a kereskedők egyetemlegesen árcsökkentéssel „honorálják”.

A mindenkori piaci árat az EU-n belüli és a világpiaci folyamatok befolyásolják. A belföldi árak ehhez „alkalmazkodnak”, és magukon viselik az egyetlen meghatározó piachoz való kötöttség következményeit, esetenként hátrányait.

Ennek megfelelően, aki olyan szerencsés helyzetben van – saját termék okos és megalapozott előállítására, termék minősége és a piac kialakítása révén –, hogy ő tudja meghatározni az árat, mindenképpen előnyben van a többi juhtartóhoz képest. Különösen így van ez azon juhtartók helyzetéhez hasonlítva, akik akár több évtizedes tevékenységük és állataik alól most veszítették el az eddig használt legelőterületeket.

Az ágazat aktuális piaci helyzete

Nemcsak, hogy alapvetően exportra termel (ezrelékekben kifejezhető importhányad mellett) a juhágazat, hanem a hazai vidék és vidéki táj fenntartásában meghatározó szerepet játszik, ezzel az egész hazai lakosságnak szolgáltatást nyújt. Ezért az ágazat szereplőinek helyzetbe hozása beleillik a kormány vidékfejlesztési céljaiba és az állattenyésztés fejlesztését célzó program elképzeléseibe.

A két ágazat helyzetének elemzését, és az abban szereplő döntően családi vállalkozások és a KKV-szektorba tartozó társas vállalkozások helyzetbe hozási lehetőségeit

már 2013. második felében több kibővített változatban elkészítettük.

Az ágazat jelenlegi termelési és piaci helyzetének legutóbbi elemzése az elmúlt napokban készült el. A 2014. év első nyolc hónapjának eredményeit értékeltük a Juh Terméktanács, a Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség, az AKI és a KSH adatai alapján, az utóbbi két intézményt képviselő kollégákkal való együttműködésben. Ennek adatait a 2. táblázatban összegeztük, s azok alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- A létszámadatokban az MJKSZ támogatásjogosultsági igazolásainak összesítése csak szeptember végére készül el, ennek

2. táblázat: A magyar kiskérődző szektor főbb hústermelési jellemzőinek alakulása

Megnevezés	2001	2005	2010	2011	2012	2013	2014 ^e	2015 ^e
Kecskelészám	90 000	78 000	75 000	79 000	89 000	66 000	66 000	66 000
Anyakecske és fedezetett nőivarú növendék tszáma	55 000	47 000	44 000	42 000	47 000	33 000	33 000	33 000
Juhlétszám	1 264 000	1 430 000	1 181 000	1 120 000	1 185 000	1 238 000	1 271 000	1 150 000
Anyajuhok és fedezetett nőivarú növendékjuhok száma	1 068 000	1 164 000	969 000	858 000	865 000	889 000	882 000	890 000
Összes belső termelés (1 000 tonna vte*)	9,937	10,689	9,609	9,551	9,581	8,590	8,550	8,550
Importált élő állat (1 000 t vte)	2,613	0,705	0,747	0,579	0,573	0,542	0,450	0,450
Exportált élő állat (1 000 t vte)	8,436	8,461	7,106	6,830	6,774	6,096	5,900	5,900
Exportált élő állat (egyed)	859 832	826 835	707 286	636 954	605 436	525,883	515,000	515,000
Importált juhhús (1 000 t vte)	0,115	0,116	0,138	0,207	0,134	0,220	0,190	0,190
Exportált hús (1 000 t vte)	0,422	0,161	0,104	0,037	0,042	0,145	0,100	0,100
Belső fogyasztás (kg/fő/év)	0,30	0,30	0,33	0,35	0,35	0,31	0,32	0,32
Lakosság (1 000 fő)	10 200	10 076	9 986	9 958	9 909	9 877	9 850	9 820
Önellátottság (%)	516	359	293	275	274,25	276,12	268,03	268,03
Nehézbárányok ára (>=13.1 kg vágott test felett) (100 kg vte)	477	499,1	490	570	554	520	510	510
Könnyűbárányok ára (<13.0 kg vágott test) (100 kg vte)	541	568	555	640	631	585	590	590

Vte = vágott-test-egyenérték; e – előre jelzés

Forrás: részlet Kukovics Sándornak az „EU Juhhús- és Kecskéhús- előrejelző Munkabizottság” értekezletei számára 2004-2014 között készített jelentésekből. Készültek az AKI (Stummer Ildikó, Egri Edit) és a KSH (Tóth Péter) munkatársaival való együttműködésben (2006-2014), a Juh Terméktanács, a Magyar Juhtenyésztő és a Magyar Kecsketenyésztők Szövetsége (2004-2008), a Magyar Juh- és Kecsketenyésztők Szövetsége (2010-2014), valamint a KSH és az Agrárgazdasági Kutatóintézet adatai alapján

következtében a KSH 2014. június 1-jei adatait vehettük figyelembe. Eszerint az anyajuhlétszámban néhány ezer egyed csökkenés következett be 2013. december 31. óta, a kecskélészsám érdemben nem változott.

– Az első félévben kiszállított bárányok száma lényegesen elmaradt az előző év adatától: míg 2013 első félévében 304 000, addig 2014. év első hat hónapjában csak 280 000 bárányt exportáltunk, ami mint-

egy 8%-os visszaesést jelent. A 2013. évi húsvéti szezon értékesítési adataiban ennél kisebb csökkenés mutatkozott: 2013-ban 123 200, 2014-ben 116 500 egyed. (Sajnos, az exportra értékesített kecskék-gidák száma alig érte el az ezres nagyságrendet, így ez a mennyiség a teljes exportot érdemben nem befolyásolta az elmúlt években sem.)

– A bárányexportunk 2010-ben még meghaladta a 707 ezer egyedet (707 286), de azt

követően az exportunk fokozatosan és folyamatosan csökkent: 2011-ben 636 954; 2012-ben 605 436; 2013-ban 525 883 egyed volt; és a legfrissebb adataink szerint a 2014. évre várható exportlétszám talán elérheti az 515 000 egyedet.

– Sajnos, az egy átlagos nőivarú juhegyedre vetített hasznosult szaporulat nagysága a fentiek alapján tovább csökkenhet. Ez az érték az előző időszakra vonatkozó elemzéseink eredménye szerint a következőképpen alakult: **2005 = 71,03%**; 2006 = 73,49%; 2007 = 74,92%; 2008 = 66,97%; 2009 = 70,19%; 2010 = 73,55%; 2011 = 68,03%; **2013 = 59,09%**. Ez **2014-ben**, a fenti folyamat eredményeként, már csak az **58,39%-ot** érhet el.

– Bár az első negyedéves bárányadatok nem alakultak kedvezően, de az azt követő javulás az év első nyolc hónapjának átlagadatait pozitív irányba módosította az eredeti becsléshez képest: a nehézbarányár vágott-test-egyenértékben átlagosan 496 €/100 kg, a könnyűbarányár pedig 570 €/100 kg volt. A 2013. év I–VIII. havi átlagadata 504 €/100 kg volt a nehéz- és 568 €/100 kg a könnyűbarányok esetében. Tekintettel arra, hogy az év utolsó 3–4 hónapjában bárányhiány szokott kialakulni az EU piacain, és a harmadik országokból való beszállítás is kisebb, ez a várható éves átlagárakat még felfelé módosíthatja.

– A kérődző szerkezetátalakítási támogatás a létszámcsökkenést lelassította, de teljesen nem állította meg. Az állatállomány átlagos életkora továbbra is előnytelen, és a nőivarú bárányok remélt tenyésztési célú visszatartása nem jelent meg az adatokban. A gazdaságokból közvetlenül értékesített juhok/bárányok néhány ezerre (esetleg 10–20 ezerre) tehető létszáma, ami a hivatalos statisztikákból rendre kimarad,

érdemben nem befolyásolja a kedvezőtlen folyamatot.

– Sajnos emelkedett azon juhok száma az országban – legalábbis a fenti adtok erre engednek következtetni –, amelyek nem termelnek, csak a támogatás megszerzését szolgálják. Ez a jelenség sem az ország, sem a kormány sem pedig a juhtartók érdekeit nem szolgálja.

– Úgy tűnik a fentiek alapján, hogy a tenyésztési és termelés-szervezési munka meglehetősen nagy hiányosságokat szenved az ország juhászatainak nagyobbik hányadában.

Az elemzések eredményeiből levont következtetéseink szerint ezt a kedvezőtlen folyamatot csak úgy állathatjuk meg, ha az ágazat szereplőinek az FM munkatársai által kidolgozott és az EU-nak benyújtott támogatási jogcímenek felül (24,5€/anyajuh termelés alapú támogatás; KAT-területeken kiegészítő anyajuh-támogatás 7€/anyajuh; fehérjenövény-termesztésre adható támogatás; és de minimis anyajuh-, anyakecske-támogatás, az esetleges 2015. évi jerke támogatás) mellett az AKG-támogatás keretében új típusú támogatási rendszert építünk ki és vezetünk be az ágazatban, a vidékfejlesztési források felhasználásával, igénybe vételével.

E támogatási formára vonatkozóan a Juh Terméktanács hamarosan új javaslatot nyújt be a kormány számára. Ezzel a támogatási formával, a fentebb jelzett támogatási jogcímekek keretében kapható támogatásokkal együtt, a juhágazat megtartása és érdemi (létszám és termelés) fejlesztése megvalósítható, és a kormányzat által tervezett vidéki foglalkoztatás ebben az ágazatban realizálható.

Az elemzéseink eddigi eredményei szerint a fentebb jelzett támogatási jogcímekek keretében kapható támogatás (a vidékfejlesztési forrásból adandó átértékelt AKG-támogatás nélkül) legfeljebb az ágazat jelenlegi szinten tartásához elegendők. Tekintettel azonban arra, hogy az ágazatban dolgozók átlagkora lényegesen meghaladja az 50 évet, az ágazat jelenlegi szinten tartása gyakorlatilag csak visszafejlődést hozhat a vidéki foglalkoztatottságban és a tartott állatok számában, ami végső soron az exportbevételek visszaesését is jelenti.

A belső fogyasztás adatai

A keleméri példát alapul véve felvethető az a kérdés, el tudnánk-e fogyasztani a megtermelt juhhúst az ország határain belül. Tekintettel arra, hogy az ország évszázadok óta exportra termel juhhúst, aminek jelentősége különösen az 1970-es évek elejétől vált egyre nagyobbá, kijelenthetjük, hogy egyértelműen nem! Ennek alátámasztására tekintünk át a jelenlegi fogyasztási adatainkat.

A 2013-as exportra értékesített juhlétszámot (és benne a kevesebb, mint kétezer kecskét) figyelembe véve a hazai ágazat 2013-as kibocsátása 525 883 egyed volt (6096 tonna

csontos hús nagyságrendben). Ezt egészítette ki a belső fogyasztás adata (3200 tonna), amely döntő hányadban selejt anyajuh, kisebb hányadban bárány és gida.

Amennyiben az egy főre jutó fogyasztási adatokat tekintjük (2013-ban 0,32 kg/fő/év), akkor a hazai vágóhidakon, vágópontokon és saját gazdasági vágásban levágott és elfogyasztott juhok (és benne kecskék) mennyisége, 20 kg-os vágott testet alapul véve 160 000 egyed itthoni elfogyasztását jelenti.

Az anyajuhok átlagosan 25 kg-os csontoshúsmennyiségével számolva 126 451 egyed került a hazai fogyasztókhöz. Amennyiben – bár a selejt anyajuh dominált az átlagsúlyban, de – az itthon elfogyasztott bárányok és a gidák kisebb átlagos vágotttest-súlyának nagyobb hatásával számolunk, és az átlagos egyedenkénti vágott testsúlyt 15 kg-ra vesszük le, akkor 213 333 egyed lenne a belső fogyasztásunk.

A hatások azonban – az anyajuhok hazai vágásban meglévő, alapvetően kényeszerű dominanciája és a bárányok hazai piac számára túlságosan magas ára, valamint a gidák zömében termelői fogyasztása – sokkal inkább a 20 kg fölé viszi az egy egyedre vetíthető vágott test súlyt, ennek megfelelően a 160 000 egyed lehet legközelebb az itthon elfogyasztott állatlétszámhoz. Ez magába foglalhat mintegy 60 000 kecskét és 20 000 egyednél nemigen több bárányt, a többi anyajuh.

Bővíthető-e ez a fogyasztás?

Az exportmennyiség hazai fogyasztással való kiváltásának vajon mekkora esélye lehet? Ezt több tényező is befolyásolja. Egyrészt a bárányhús (és általában a juhhús) a világpiacon a legdrágább hús. Egy kg bárányhús árérték több kg sertéscomb vagy sertéskaraj, vagy csirkemell vagy comb vásárolható.

Amennyiben a 2013-ban exportált

525 883 egyed és annak 6 069 000 kg (vágott test) csontoshúsmennyiségét is itthon kellene elfogyasztani, akkor az az egy főre jutó hazai fogyasztást a háromszorosára növelné e húsféleségből. Ennek kivitelezhetősége, megvalósíthatósága meglehetősen korlátozott.

A KSH adatai szerint 2013-ban 9 879 000 főt tartottak nyilván az országban. Amennyiben a kivitt juhhúsmennyiséget (benne a minimális kecskehússal) a hazai lakosságnak kellene elfogyasztania, az 0,614 kg-mal növelné az egy főre jutó fogyasztás mennyiségét.

Figyelembe véve azt a statisztikai adatot, amely szerint legalább 500 000 magyar nem az ország határain belül költi húsról és egyéb élelmiszere a megkeresett pénzének jelentős részét, a megmaradt 9 379 000 főnek éves szinten 0,647 kg/fő/év mennyiséget kellene elfogyasztania.

Ha figyelembe vesszük továbbá azt az adatot, hogy a hazai lakosságból 4 millióan élnek a létminimum alatt, akik nem engedhetik meg maguknak a drága bárányhús fogyasztást, akkor a fennmaradó lakosságnak (5 379 000 fő) kellene elfogyasztania e juhhúsmennyiséget, ami az egy főre vetített éves fogyasztási szintet 1,128-kg-mal növelné.

Közelítsük meg a témát az árak oldaláról! A jelenlegi export bárány értékesítési árakat tekintve (pl. a 20–24 kg-os kategória élősúly ára 3,0€/kg; a 24–27 kg-os kategória élősúly ára 2,85€/kg) egy kg vágott test ára csontos húsként minimálisan 1500–1800 forint, ami az üzletben 2500–3500 Ft/kg áron jelenik meg. Amennyiben combot (4–5000 Ft/kg) vagy báránykaraj koronát (6500–7000 Ft/kg) szeretne vásárolni a vevőnk, annak mélyebben kell a zsebébe nyúlnia.

A juhhús, és különösen a bárányhús, bár talán a legegészségesebb húsféleség (és a leginkább „bio”, a kecske mellett), csak a hazai lakosság kisebb hányada számára jelentheti a napi állatfihérje-szükséglet kielégítésének forrását. A világpiacon az árakat és a hazai átlagkereseteket tekintve a lakosságunk legfelső 10%-a engedheti meg magának (a juhtartókat nem számítjuk bele, a saját fogyasztási lehetőségeik miatt), hogy rendszeresen vásároljon és fogyasszon juhhúst, bárányhúst.

Emellett ez a húsféleség, a városokban főleg, de a falvakban is, „kiment a divatból”, nem tudják megfelelően elkészíteni, nem ismerik, nincs rá pénzük és a valóban jó minőségű árut is csak kevés helyen lehet kapni.

Mindezeket alapul véve, meghatározó mértékben a külföldi vevők pénztárcájára, keresletére és fogyasztási szokásaira kell hagyatkoznunk még sokáig, amíg lesz elegendő eladható juhhús az országban.

Kukovics Sándor

ügyvezető igazgató,

Juh- és Kecse Terméktanács

és Szakmaközi Szervezet